

Ochrona ludności Krajowy System Katowniczo-Gaśniczy

Tomasz A. Winiarczyk

zagadnienia

- KSRG
- ochrona ppoż
- ratownictwo medyczne

OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

podstawa prawna

- USTAWA z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej
- USTAWA z 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej

ochrona ppoż

- Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:
 - 1) zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
 - 2) zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
 - 3) prowadzenie działań ratowniczych.

art. 3

1. Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.
2. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, a także podmioty, o których mowa w ust. 1, ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w innych przepisach.

obowiązki właściciela

Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- 5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Odpowiedzialność za realizację obowiązków ppoż stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie.

ochrona ppoż – zawiadomienie o pożarze

- Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz:
 - centrum powiadamiania ratunkowego lub
 - jednostkę ochrony przeciwpożarowej albo
 - Policję bądź wójta albo sołtysa.

Organizacja ochrony przeciwpożarowej

- Minister właściwy do spraw wewnętrznych pełni nadzór nad funkcjonowaniem **krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i systemu powiadamiania ratunkowego.**

Krajowy system ratowniczo-gaśniczy

- integralna część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, obejmująca, w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska, prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń
- system ten skupia jednostki ochrony przeciwpożarowej, inne służby, inspekcje, straże, instytucje oraz podmioty, które dobrowolnie w drodze umowy cywilno-prawnej zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych

Krajowy system ratowniczo-gaśniczy

- Krajowy system ratowniczo-gaśniczy ma na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska poprzez:
 - 1) walkę z pożarami lub innymi klęskami żywiołowymi,
 - 2) ratownictwo techniczne,
 - 3) ratownictwo chemiczne,
 - 4) ratownictwo ekologiczne,
 - 5) ratownictwo medyczne,
 - 6) współpracę z jednostkami systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz centrami powiadamiania ratunkowego, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym

Krajowy system ratowniczo-gaśniczy

- Komendant Główny PSP, wojewoda lub starosta, odpowiednio na obszarze kraju, województwa lub powiatu, określają zadania tego systemu, koordynują jego funkcjonowanie i kontrolują wykonywanie wynikających stąd zadań, a w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia lub środowiska – kierują tym systemem.
 - Wojewoda i starosta wykonują swoje zadania przy pomocy zespołów reagowania kryzysowego działających na podstawie przepisów o stanie klęski żywiołowej.
 - Wójt (burmistrz, prezydent miasta) koordynuje funkcjonowanie systemu na obszarze gminy w zakresie ustalonym przez wojewodę i zadanie to wykonywane jest przy pomocy komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej, jeżeli komendant taki został zatrudniony przez gminę.

system powiadamiania ratunkowego

- integruje krajowy system ratowniczo-gaśniczy i system Państwowego Ratownictwa Medycznego, w zakresie realizacji następujących zadań:
 - 1) bieżącej analizy zasobów ratowniczych;
 - 2) przyjmowania zgłoszeń alarmowych oraz obsługi numeru alarmowego 112;
 - 3) kwalifikacji zgłoszeń;
 - 4) podejmowania działań zgodnie z określonymi procedurami, w szczególności:
 - a) dysponowania sił ratowniczych i zespołów ratownictwa medycznego,
 - b) koordynowania oraz monitorowania działań ratowniczych i medycznych czynności ratunkowych,
 - c) powiadamiania o zdarzeniu szpitalnych oddziałów ratunkowych lub, jeżeli wymaga tego sytuacja na miejscu zdarzenia, jednostek organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego,
 - d) inicjowania procedur reagowania kryzysowego.

system powiadamiania ratunkowego

- 1) wojewódzkie centrum powiadamiania ratunkowego, przez które rozumie się wspólne stanowisko kierowania, w skład którego wchodzi:
 - a) stanowisko kierowania komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej,
 - b) stanowisko lekarza koordynatora ratownictwa medycznego, o którym mowa w art. 29 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym;
 - 2) centra powiadamiania ratunkowego, przez które rozumie się wspólne stanowiska kierowania, w skład których wchodzi:
 - a) stanowiska kierowania komendantów powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej,
 - b) dyspozytorzy medyczni zatrudnieni przez dysponentów jednostek określonych w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, funkcjonujących na terenie działania centrum powiadamiania ratunkowego;
 - 3) pozostałe stanowiska kierowania Państwowej Straży Pożarnej;
 - 4) stanowiska kierowania Policji obsługujące numery alarmowe, w zakresie określonym w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.
- jednostkami współpracującymi z systemem powiadamiania ratunkowego są ponadto, inne niż wymienione, służby ustawowo powołane do realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia oraz bezpieczeństwa obywateli, a także mienia i środowiska

Jednostki ochrony przeciwpożarowej

– art. 15 uoppoż

- 1) jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej,
 - 1a) jednostki organizacyjne Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej,
- 2) zakładowa straż pożarna,
- 3) zakładowa służba ratownicza,
- 4) gminna zawodowa straż pożarna,
- 4a) powiatowa (miejska) zawodowa straż pożarna,
- 5) terenowa służba ratownicza,
- 6) ochotnicza straż pożarna,
- 7) związek ochotniczych straży pożarnych,
- 8) inne jednostki ratownicze.

Jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-5 i 8 uoppoż, tworzy się jako jednostki umundurowane i wyposażone w specjalistyczny sprzęt, przeznaczone do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami.

Państwowa Straż Pożarna

- zawodowa, umundurowana i wyposażona w specjalistyczny sprzęt formacja przeznaczona do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami

strażak

- Kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu strażaka obejmują posiadanie wykształcenia ogólnego, co najmniej średniego, oraz odbycie szkolenia podstawowego albo szkolenia podstawowego i uzupełniającego.
- Strażacy jednostek ochrony przeciwpożarowej powinni posiadać zdolność fizyczną i psychiczną do pracy w tych jednostkach.
 - Oceny zdolności fizycznej i psychicznej strażaka do pracy dokonuje lekarz służby medycyny pracy.

strażak

- Strażakiem jednostki ochrony przeciwpożarowej może być pracownik, który:
 - ma kwalifikacje wymagane do wykonywania zawodu strażaka, technika pożarnictwa, inżyniera pożarnictwa albo
 - uzyskał uznanie kwalifikacji do wykonywania tych zawodów regulowanych w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do ich wykonywania, chyba że nie wykonują czynności ratowniczych.

służba w PSP

- Służbę w Państwowej Straży Pożarnej może pełnić obywatel polski, niekarany za przestępstwo lub za przestępstwo skarbowe, korzystający z pełni praw publicznych, posiadający co najmniej średnie wykształcenie oraz zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia tej służby.

strażak

starszy strażak

sekcyjny

starszy sekcyjny

młodszy ognomistrz

ognomistrz

starszy ognomistrz

młodszy aspirant

aspirant

starszy aspirant

aspirant sztabowy

młodszy kapitan

kapitan

starszy kapitan

młodszy brygadier

brygadier

starszy brygadier

nadbrygadier

generał brygadier

podstawowe zadania Państwowej Straży Pożarnej

- 1) rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń,
- 2) organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń,
- 3) wykonywanie pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze,
- 4) kształcenie kadr dla potrzeb Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz powszechnego systemu ochrony ludności,
- 5) nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych,
- 6) prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony ludności,
- 7) współpraca z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych,
- 8) współdziałanie ze strażami pożarnymi i służbami ratowniczymi innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi na podstawie wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych oraz odrębnych przepisów,
- 9) realizacja innych zadań wynikających z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych na zasadach i w zakresie w nich określonych.

Jednostki organizacyjne PSP

- Komenda Główna,
- komenda wojewódzka,
- komenda powiatowa (miejska), w skład której wchodzi jednostki ratowniczo-gaśnicze,
- Szkoła Główna Służby Pożarniczej,
- pozostałe szkoły,
- jednostki badawczo-rozwojowe
- Centralne Muzeum Pożarnictwa.

wykonywanie zadań i kompetencji

- Zadania i kompetencje PSP na obszarze województwa wykonują:
 - wojewoda przy pomocy komendanta wojewódzkiego PSP, jako kierownika straży wchodzącej w skład zespolonej administracji rządowej w województwie,
 - komendant powiatowy (miejski) PSP.

AKCJA POŻARNICZA

- Akcję ratowniczą organizuje i kieruje nią Państwowa Straż Pożarna.

akcja pożarnicza

- Strażacy biorący udział w akcji ratowniczej, w zakresie niezbędnym do prowadzenia tej akcji, mają prawo korzystania z:
 - 1) dróg, gruntów i zbiorników wodnych państwowych, komunalnych i prywatnych,
 - 2) komunalnych i prywatnych ujęć wodnych i środków gaśniczych.

akcja pożarnicza

- W okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności strażak kierujący akcją ratowniczą ma prawo zarządzenia:
 - 1) ewakuacji ludzi i mienia z terenu objętego akcją ratowniczą,
 - 2) koniecznych prac wyburzeniowych i rozbiórkowych,
 - 3) wstrzymania komunikacji w ruchu lądowym,
 - 4) udostępnienia pojazdów, środków i przedmiotów niezbędnych do akcji ratowniczej,
 - 5) zakazu przebywania osobom postronnym w rejonie akcji ratowniczej.

ochotnicze straże pożarne

- Ochotnicza straż pożarna i związek ochotniczych straży pożarnych funkcjonują w oparciu o przepisy ustawy – Prawo o stowarzyszeniach.
- Ochotnicza Straż Pożarna jest jednostką umundurowaną, wyposażoną w specjalistyczny sprzęt, przeznaczoną w szczególności do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami.
- Bezpośredni udział w działaniach ratowniczych mogą brać członkowie ochotniczych straży pożarnych, którzy ukończyli 18 lat i nie przekroczyli 60 lat, posiadają aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych oraz odbyli szkolenie pożarnicze.

Państwowe Ratownictwo Medyczne

system ratownictwa medycznego

- element systemu opieki zdrowotnej
- podstawa prawna: **USTAWA z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym**

System opieki zdrowotnej w Polsce:

- zespół osób i instytucji mający za zadanie zapewnić opiekę zdrowotną ludności
- polski system opieki zdrowotnej oparty jest na modelu ubezpieczeniowym

art. 9 ustawy o PRP

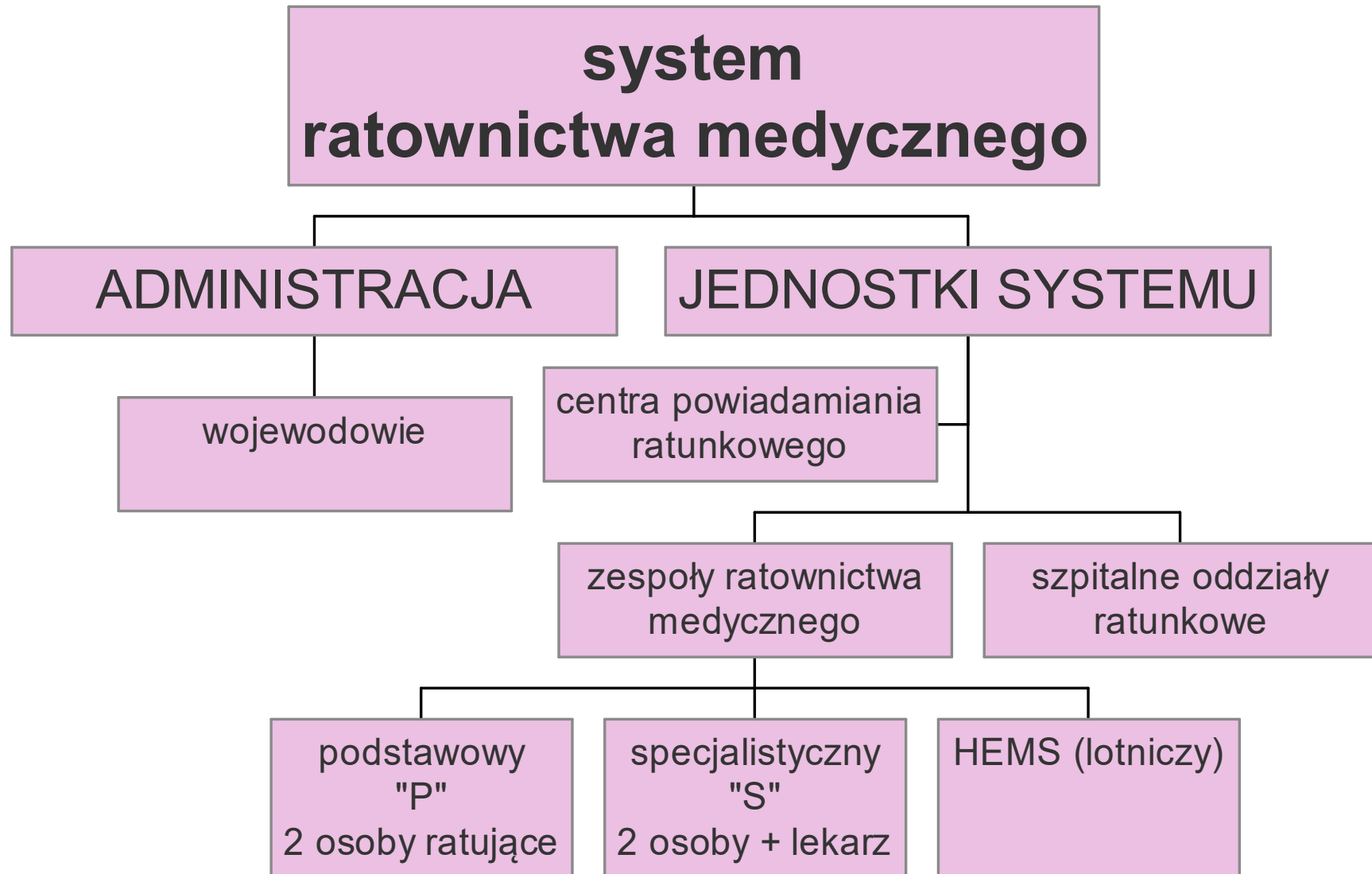
- 13 października
Dniem Ratownictwa Medycznego
- Patronem tego corocznego święta
jest błogosławiony Gerard Tonque.

system ratownictwa medycznego

- organy administracji rządowej właściwe w zakresie wykonywania zadań systemu czyli wojewodowie
 - zadaniem jest organizowanie, planowanie, koordynowanie i nadzór realizacji zadań systemu oraz częściowo finansowanie jednostek systemu
- jednostki systemu
 - wyróżnia się dwa typy jednostek systemu, czyli szpitalne oddziały ratunkowe i zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego
 - jednostki systemu muszą ze sobą współpracować i się uzupełniać
 - warunkiem uczestnictwa tych jednostek w systemie jest zawarcie przez ich dysponenta umowy o udzielanie przez nie świadczeń opieki zdrowotnej oraz umowy na wykonywanie medycznych czynności ratunkowych

schemat systemu

system ratownictwa medycznego – CPR

Centra Powiadamiania Ratunkowego (CPR)

- działają w systemie ratownictwa medycznego i krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego
- głównym zadaniem CPR jest przyjmowanie (numery telefonów 999, 998, 112), analizowanie i wysyłanie przez dyspozytorów w miejsca zagrożeń odpowiednich służb
- w CPR najczęściej działają razem służby dyspozytorskie straży pożarnej i pogotowia ratunkowego

system ratownictwa medycznego – SOR

Szpitalne Oddziały Ratunkowe (SOR)

- komórki organizacyjne szpitala w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, stanowiąca jednostkę systemu, udzielającą świadczeń opieki zdrowotnej osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, spełniająca wymagania określone w ustawie

system ratownictwa medycznego – ZRM

Zespoły Ratownictwa Medycznego (ZRM)

- jednostki systemu, podejmujące medyczne czynności ratunkowe w warunkach pozaszpitalnych, spełniające wymagania określone w ustawie

zespoły ratownictwa medycznego

- **Zespół wyjazdowy podstawowy P**
(co najmniej dwie osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym pielęgniarka systemu lub ratownik medyczny)
- **Zespół wyjazdowy specjalistyczny S**
(co najmniej trzy osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym lekarz systemu oraz pielęgniarka systemu lub ratownik medyczny)
- **Lotniczy zespół ratownictwa medycznego HEMS**
(składa się co najmniej z trzech osób, w tym co najmniej z: jednego pilota zawodowego, lekarza systemu oraz ratownika medycznego lub pielęgniarki systemu)
- **karetki transportowe (karetki T)** używane są do transportu chorych niewymagających intensywnego nadzoru lub transportu np. krwi; w skład załogi wchodzi najczęściej kierowca i ratownik; spotyka się również karetki transportowe lekarskie, w skład załogi wchodzi wtedy również lekarz, które wykorzystywane są do transportu chorych wymagających nadzoru lekarskiego (w ciężkich stanach). Karetki te noszą różne oznaczenia zależnie od regionu (kombinacja litery T np. RT, ST lub TL)
- **karetki weterynaryjne (karetki W)**

oznaczenia karetek pogotowia ratunkowego

- nadruk lustrzany „AMBULANS”
(często bywa widoczny także na wszelkiego rodzaju innych karetkach)
- po obu bokach pojazdu nadruki barwy czerwonej umieszczone w okręgu: „P” lub „S”
(na niektórych karetkach niesystemowych starszego typu można dostrzec jeszcze obecną literę „P” stosowaną dawniej dla karetek przewozowych),
- wzór graficzny systemu z tyłu, na dachu i po
pojazdu

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 października 2010 r. w sprawie oznaczenia systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne oraz wymagań w zakresie umundurowania członków zespołów ratownictwa medycznego

pogotowie ratunkowe – wzywianie karetki

- Świadczenia pogotowia ratunkowego są bezpłatne, nawet jeśli wezwanie karetki okazało się nieuzasadnione.
- Karetki pogotowia ratunkowego nie mogą być używana do innych celów, niż ratunkowe.
- Wysłanie jednostki podstawowej bez lekarza to wydatek rzędu 300zł, z lekarzem 400zł (dane: 2012 rok).

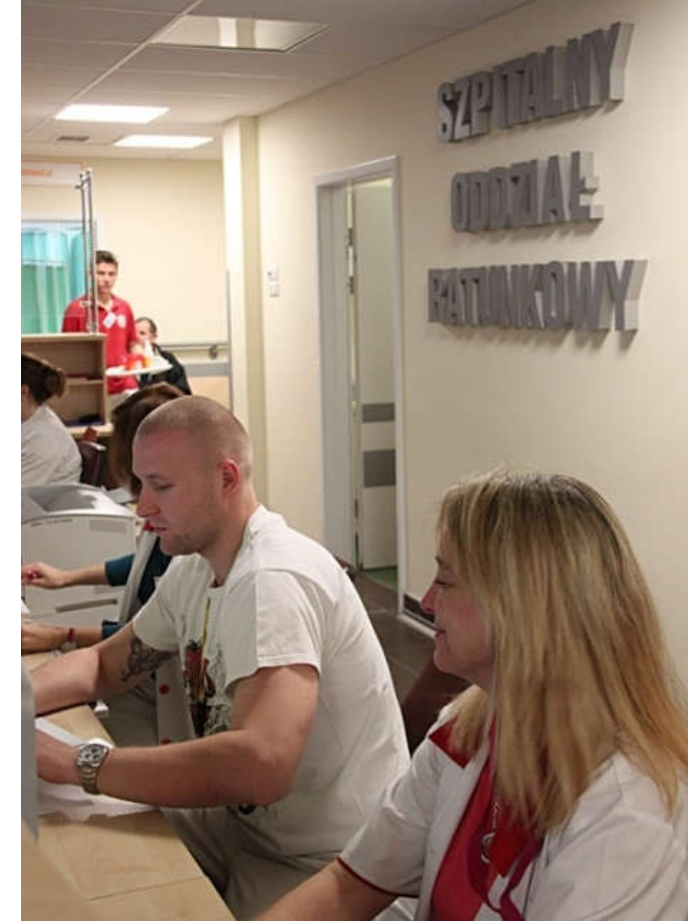
akcja prowadzenia czynności medycznych

- Akcja prowadzenia medycznych czynności ratunkowych rozpoczyna się w momencie przybycia zespołu ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia.
- Zespół ratownictwa medycznego po przybyciu na miejsce zdarzenia niezwłocznie rozpoczyna medyczne czynności ratunkowe.
- Główną zasadą jest tu „load and go” (dosł. załaduj i jedź) – jak najszybsze przetransportowanie chorego do najbliższego szpitalnego oddziału ratunkowego lub do szpitala wskazanego przez dyspozytora medycznego albo lekarza koordynatora medycznego

Świadczenia zdrowotne

- Szpitalny oddział ratunkowy, centrum urazowe oraz jednostka organizacyjna szpitala wyspecjalizowana w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego niezwłocznie udzielają niezbędnych świadczeń opieki zdrowotnej pacjentowi urazowemu albo osobie w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

szczególne świadczenia zdrowotne

- W razie konieczności szpital, w którym znajduje się szpitalny oddział ratunkowy, centrum urazowe lub jednostka organizacyjna szpitala wyspecjalizowana w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego zapewnia niezwłoczny transport sanitarny pacjenta urazowego albo osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego do najbliższego zakładu opieki zdrowotnej udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej w odpowiednim zakresie.

Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe SP ZOZ w Lublinie

- podmiot leczniczy działający w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej i ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym
- prowadzi działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

**WOJEWÓDZKIE POGOTOWIE RATUNKOWE
SP ZOZ W LUBLINIE**

Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

- polskie stowarzyszenie zajmujące się, za zgodą ministra spraw wewnętrznych, ratownictwem górskim na obszarze polskich Tatr, istniejące od 1909 r.
- aby zostać ratownikiem tatrzańskim, należy przejść okres próbny trwający od 1,5 roku do 3 lat
- trzeba wykazać się doskonałą znajomością topografii Tatr, a także praktycznymi umiejętnościami w dziedzinie wspinania, speleologii, narciarstwa, ratownictwa i autoasekuracji
- po zakończeniu szkolenia ratownik składa przysięgę na ręce naczelnika

Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

- organizacja prowadząca akcje ratownicze, szkolenia i zapobiegająca wypadkom na terenach górskich Polski
- powstała w 1952 r. z inicjatywy TOPR
- aby zostać ratownikiem GOPR, trzeba mieć odpowiedni wiek (18–35 lat), przejść dwuletni staż kandydacki, intensywne szkolenie oraz testy i egzaminy kwalifikacyjne, które sprawdzają nie tylko umiejętności teoretyczne takie jak wiedza medyczna oraz topografia terenu, ale także kondycję fizyczną, umiejętność jazdy na nartach itp. oraz zdać egzamin
- ratownicy GOPR-u na zmiany pełnią 24-godzinne dyżury przez wszystkie dni w roku w swoich stacjach ratunkowych, zazwyczaj przy schroniskach, większych stacjach narciarskich oraz miejscach wyjątkowo dużego ruchu turystycznego

Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

- specjalistyczne stowarzyszenie o zasięgu ogólnokrajowym, zajmujące się wykonywaniem zadań związanych z ratownictwem wodnym
- powstało na podstawie zarządzenia nr 74 Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej z dnia 11 kwietnia 1962 r.
- Dzień Ratownika jest obchodzony 29 czerwca
- od 2012 r. (ustawa o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych) jest tylko jedno obowiązujące uprawnienie: Ratownik wodny, które zastąpiło wszystkie dotychczasowe uprawnienia z zakresu ratownictwa wodnego, jednakże WOPR zachowało nadal swoje dotychczasowe stopnie, które od tej pory należy traktować jako wewnętrzną hierarchię organizacji

bibliografia

- podręczniki wyd. Operon
- wikipedia.pl
- <http://www.ock.gov.pl/>